

Письменники Рівненщини – дітям

(методично-бібліографічні матеріали на допомогу бібліотекарю в роботі з читачами-дітьми)

Випуск XI

XI випуск методично-бібліографічних матеріалів з популяризації творів рівненських письменників присвячений творчості П.Велесика, С.Гридіна, Р.Демчука, Л.Пшеничної, С.Рачинця, Р.Солоневського, М.Степанюка, Є.Шморгуна.

Велесик Петро Якович

Біографія та творчість лауреата літературних премій імені Валер'яна Поліщука та імені Світочів, члена Національної спілки письменників України Петра Велесика висвітлювалась у VIII та X випусках методично-бібліографічних матеріалів „Письменники Рівненщини – дітям”.

Його перу належать книги для дітей „Що пише бусьок?”, „Веселинки для Даринки”, „Сорочачий ярмарок: пташина абетка”, „Гніздо в кишені”.

„Лови кажанів” – нова прозова книга П.Велесика, що вийшла у видавництві „Роса” наприкінці минулого року. Познайти учнів 5-9 класів із книгою буде доречно під час презентації у бібліотеці, запросивши на захід самого автора. Він розповість історію написання книги, відповість на запитання учнів, зачитає найбільш цікаві моменти з новел тощо. Адже всі вони неначе ведуть нас дорогами життя. Ті дороги то повертають у дитинство, у воєнні роки, в післявоєннє, то приводять до порогу сьогодення. Читаючи книгу, переконуємось, як автор уміло віднаходить оті важливі моменти у спілкуванні між людьми серед щоденної буденності, здавалося б, не вартої уваги, непримітної, торкаючись тих важливих і найболючіших явищ нашого життя. Схоже, не тільки торкається, а з усього видно, що йдеться про вистраждане, відгороджене різними перепонами, де пересіялись і радість, і смуток через сито свят і буднів. Тобто, у центрі малої прози автора – наша мала батьківщина з її солоними росами буття, вдовиними долями і потаємними закапелками дитячої душі. Тут і дід Микола разом з дітьми розмірковують про те, що таке щастя, і хлопчик Стасик, що все-таки в певну мить назвав вітчима Артема батьком, і дівчина Наталка, яка вдавалась до брехні, аби її подруги повірили, що вона помирилась зі своєю мамою, і Буркун, який на честь свого загиблого в Афганістані сина посадив грушу і пригощав усіх перехожих, і Чижик Недотепа, котрого так прозвали у селі, і дядько Карпо, який привіз із Києва для своєї дружини вельветові тапці, які погризли миші, і баба Ониська, яка, побувавши у гостях у свого сина з невісткою, що живуть у місті, все ж повернулася назад у село тощо.

Велесик, Петро. Лови кажанів: новели/ П.Велесик. – Костопіль: Роса, 2011. – 176 с.

Гридін Сергій Володимирович

В даному випуску хочемо познайти ще з одним дитячим письменником – нашим земляком – Сергієм Гридіним.

Народився Сергій Гридін у місті Здолбунів Рівненської області 8 липня 1971 року. Ходив до місцевої школи, займався спортом. У 1985 році разом із сім'єю переїхав до Монголії, де пройшли два дуже згадуваних і досі роки.

Після повернення до України та закінчення уже в Здолбунові школи у 1988 році, впродовж року Сергій Гридін набував життєвого досвіду в слюсарній бригаді. За рік потому для нього відкрились двері економічного факультету Рівненського інституту інженерів водного господарства, який закінчив у 1994 році. Після закінчення працював за бухгалтерсько-економічними спеціальностями. Зараз працює директором Здолбунівської міжрайонної виконавчої дирекції фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. Одружений, є син Сашко – 14 років.

Хобі Сергія Гридіна – літературна діяльність. Коли сину письменника виповнилось 11 років, він всіляко намагався залучити його до читання. Так з'явилась перша книга Сергія Гридіна „Федько, прибулець з Інтернету”, а згодом ще дві – „Федько у віртуальному місті” та „Федько у пошуках чупакабри”.

Адресовані ці книжки дітям від 6-ти до 14 років.

Герої першої історії – звичайні хлопці Сашко та Петрик – з волі зовсім незвичайного інтернетного віруса потрапляють у віртуальний світ, де їм доведеться зустрітися з жорстокими піратами, дикими людожерами, голодними крокодилами та потворними чудовиськами. Побачити таких ворогів на екрані – далеко не те саме, що зіткнутися з ними віч-на-віч. Отож, чи зможуть хлопці подолати усі перешкоди і повернутися додому, а головне – чи зуміють вони зберегти свою дружбу в таких непростих випробуваннях?

У другій книзі йдеться про те, що зовсім не підступний, а кумедний і дуже милий комп'ютерний вірус Федько – в небезпеці. Щоб визволити його з віртуального полону, друзям Сашкові, Петрикові та Марічці Петренко доведеться блукати віртуальним містом та поквитатись із наймогутнішим комп'ютерним вірусом у світі.

Третя книга – саме для тих, хто ховається від жаху під ковдру у темній кімнаті, слухаючи страшні оповідки, у кого бігають мурашки по шкірі від передчуття зустрічі з невідомим... Весела, насичена подіями історія про добре відомого віруса Федька та його друзів, а

також нових героїв допоможе поринути у вир пригод реального світу.

Для ознайомлення дітей з даними книгами рекомендуємо організувати зустріч з письменником Сергієм Гридіним. Учням цікаво буде дізнатися історію написання книжок, познайомитися з головними героями, з видавництвом „Старого Лева”, задати питання автору тощо.

Гридін, Сергій. Федько, прибулець з Інтернету/ С.Гридін; худож. О.Шапкаріна. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2011. – 152 с.: іл.

Гридін, Сергій. Федько у віртуальному місті/ С.Гридін; худож. О.Шапкаріна. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2011. – 207 с.: іл.

Гридін, Сергій. Федько у пошуках чупакабри/ С.Гридін; худож. О. Мазур. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2012. – 176 с.: іл.

Демчук Роман Степанович

З творчими доробками Романа Демчука ми уже знайомили у VIII, IX, X випусках методично-бібліографічного посібника „Письменники Рівненщини – дітям”. На цей раз юним шанувальникам казкових історій пропонуємо нову його книжку „Країна Казкомрій”, яка вийшла у 2011 році.

В казках Романа Демчука і мудрість народу не в’яне, й цікавинок різних досить. Адже казки – дивовижна штука: і розвага малим, і наука. Для популяризації даного видання у бібліотеці радимо для користувачів молодшого шкільного віку провести годину казки „У Країні Казкомрій”. Дітки побувають у Країні Казкових Мрій, де проживають щасливі, доброзичливі казкарі, які знають дуже багато міфічних історій і вправно вміють їх

переповідати. Одна із них – про хлопчика Андрія, який мріяв про конячку. Врешті йому дідусь подарував дерев'яного коника, з яким він опинився у Країні Казкових Мрій і де казкою оживив коника Любенького.

Наступна історія про двох братів – Антипчика і Архипчика та про те, що спонукало їх жити в мирі-дружбі. А ще дітки побувають у Шоколадному Царстві і познайомляться з дівчинкою, яка здійснила політ у мильній бульбашці до африканської країни, звідки привезла чудодійні плоди, щобвилікувати своїх односельців від надокучливої немічі.

Почують малюки казочку про дівчинку Сонечку, яка народилася у королеви зі Смарагдового Королівства і ніколи не сміялася. Лише одне диво її розсмішило – „літаючі квіти”.

По закінченні заходу серед маленьких любителів казок можна влаштувати конкурс на кращий малюнок до казки.

Демчук, Роман. Країна Казкомрій: для юних шанувальників дивовижних історій/
Р.Демчук. – Рівне: видавець О.Зень, 2011. – 60 с.

Пшенична Любов Антонівна

Любов Пшенична – лауреат Рівненської обласної молодіжної премії імені М. Максися, обласної літературно-мистецької премії імені Валер'яна Поліщука, член Спілки письменників України, відповідальний секретар Дубенської організації Національної спілки письменників України. Її твори введені до шкільної програми, публікуються у

багатьох газетах і журналах.

Любов Антонівна – автор книг для дітей „Чорногузики”, „Весела абетка”, „Дитейка”, „Боря з Мухоморії та його друзі”, „Картопляна історія”, „Писанка”, „Сонна лічилка”, „Калиновий дід”, „Зайчикова читанка”, „Бегемотове болото”, „Гойдалка для жука”.

У I та VIII випусках методично-бібліографічних матеріалів „Письменники Рівненщини – дітям” ми познайомили з двома книжечками – „Бегемотове болото” та „Зайчикова читанка” і запропонували для маленьких читачів цікаві форми роботи. У цьому році з’явилась нова збірка Л.Пшеничної „Гойдалка для жука”, адресована дітям дошкільного та молодшого шкільного віку. Це книжка-розмальовка, художнім оформленням якої займалась сама авторка.

Під час поетичних хвилинок, які радимо провести в бібліотеці за даною збіркою, малюки поринуть у світ Доброти, у неповторний світ Дитинства, який вабить усіх – і дорослих, і дітей. Маленькі читачі почують лісову розмову двох сосонок, докорялочку, вихваляночку, жабчину закличку, порівняночку, виправдалочку, шукалочку, жартівливочку, загадалочку, прохалочку, впізнавалочку, обіцяночку, разом із зайцями побувають на уроці етики та послухають заячі вірші, як от цей:

„Зай, зайчиха і зайчата
Помагали діду Гнату –
На горбку ячмінь косили,
Лапенята заросили.

А за це їм у хустину
Зав’язав дід капустину,
Моркву, хліба два окрайці:
„На здоров’я, помагайці!”

Оскільки це книжка-розмальовка, то дітям цікаво буде уявити себе художниками і розмалювати малюнки.

Пшенична, Любов. Гойдалка для жука: вірші, жарти, небилиці для дітей дошкільного

та молодшого шкільного віку/ Л.Пшенична. – Дубно, 2012. – 19 с.

Популяризуючи творчі доробки Л.Пшеничної, доречно було б згадати ще про одну збілочку, видану у 2007 році. Це – „Бегемотове болото”. Діти, напевно, пам’ятають казку про Бегемота, якого тягнути з болота. А де він зараз? Як живе? Що поробляє? Про це і розповість нова казочка письменниці. А донести її до наймолодших читачів у бібліотеці можна під час голосних читань. Діти стануть свідками гостинності Бегемота, у якого довго й гарно гостювали Кабанець, Ведмедик і Удав. А щоб казочку було слухати ще цікавіше, запропонуйте дітям розмалювати всі малюнки до неї.

Пшенична, Любов. Бегемотове болото: казка для дітей молодшого шкільного віку/ Л.Пшенична. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. – 16 с.

Солоневський Ростислав Тимофійович

Творчість Р.Солоневського – відомого письменника-гумориста, нашого земляка, автора двадцяти восьми книжок, лауреата п’яти літературних мистецьких премій, члена Національної спілки письменників України неодноразово висвітлювалась у методичних посібниках „Письменники Рівненщини – дітям” (вип. II, V, VII, VIII). І ось його новий дитячий доробок – „Зметикуй і розкумекай”, який отримав перемогу в обласному конкурсі „Краща книга Рівненщини” за 2011 рік в номінації „Краще видання для дітей”. До збірки увійшли віршовані загадки-недомовки, шаради та дотепні загадки.

У загадках-недомовках діти мають знайти відгадки, щоб закінчення віршиків було вірним. Як оцей:

„Діток водить до водички –
До ставка або до річки.
А у діток черевички –
Червоненькі, невеличкі.
Мама плавати навчає,
Ловить ряску, промовляє:
-Так, так, так – її балачка,
Догадались, хто це?”

□ □ (Качка)

Сподобається малюкам і відгадування шарадок-дворядок. Тут має виявитися їхня кмітливість. Як от:

„З „О” – щодня переступаєм,
З „И” – печемо і з’їдаєм”.

„З „П” – у грубку ви кладете,
З „К” – болить, коли заб’єте”.

Цікавими є і шаради, загадки-рядочки-заморочки. Цю книжку рекомендуємо для проведення конкурсу загадок „Подумай – відгадай”, конкурсу на краще знання шарад, для проведення години гумору, свята сміху тощо.

Солоневський, Ростислав. Зметикуй і розкумекай: загадки, шаради / Р.Солоневський.
– Рівне: ВАТ „Рівненська друкарня”, 2010. – 48 с.

Степанюк Михайло Іванович

Життєвий та творчий шлях члена Національної спілки письменників України, лауреата Нобельської премії Михайла Степанюка ми висвітлювали у п'ятому та шостому випусках методично-бібліографічних матеріалів „Письменники Рівненщини – дітям”. Нещодавно вийшла друком його нова книжка для дітей „Лелека”. Це поема-бувальщина про дружні стосунки хлопчика-школярика та врятованого ним пораненого птаха – лелеки. Її можна рекомендувати для проведення у бібліотеці години доброти „Врятований лелека” з учнями молодшого та середнього шкільного віку. Художнє оформлення уже відомої рівненської художниці Інни Нагорної дозволяє використати дане видання як розмальовку.

Степанюк, Михайло. Лелека: поема-бувальщина / М.Степанюк. – Рівне: ПП Лапсюк, 2012. – 32 с.

Рачинець Сергій Порфирівич

З життєвим та творчим шляхом Сергія Рачинця знайомимо вперше.

Сергій Рачинець народився 1 січня 1948 року в селі Івання на Рівненщині у простій селянській родині. Всього довелося спізнати на своєму життєвому шляху: і гіркоту втрати мами у п'ятилітньому віці, і біль сирітства, і радість навколишнього світу.

А потім – школа, Демидівське СПТУ, Державний університет імені Т.Г.Шевченка у м. Києві, журналістська праця. Віршувати почав рано, з четвертого класу. Допомогло, мабуть, те, що ще за два роки до школи навчився читати – від малограмотного батька Порфирія Івановича. Адже читав багато і пізнавав ази красногo письменства. Поезія захопила на все життя. Та лише в 1986 році у львівському видавництві „Каменяр” побачила світ перша книжка автора. А нині їх уже – три з половиною десятка. Написано понад 200 пісень. Також чимало творів С.Рачинця вміщено у шести підручниках для загальноосвітніх шкіл України.

Ім'я автора добре відоме не тільки на батьківщині, а й в багатьох зарубіжних країнах і, зокрема, в США, де відбулося чотири авторських творчих вечори. На одному з них, у Сакраменто, був відзначений Грамотою Слов'янського Центру штату Каліфорнія. Тут же, на американському континенті, видрукувані три збірки поезій, кілька прозових книжечок для дітей, одна з яких „Мир вам!” – англійською мовою.

Творчість Сергія Рачинця високо поцінуюється і вдома, в місті Дубні, де він проживає нині. Про це свідчить місцева відзнака „Кришталевий жолудь” у номінації „За самобутність у мистецтві”. У 2008 році зайняв перше місце в читацькому рейтингу газети „Скриня”; у 2009 році удостоєний звання лауреата Міжнародної літературно-мистецької премії імені Авеніра Коломийця Дубенської організації Національної Спілки письменників України; є членом Національної спілки журналістів України.

Сергій Рачинець – людина важкої долі. У 1986 році втратив зір, залишив улюблену журналістську працю, але вмів цінувати те, що має, радіти кожному дню, любити життя. Все ж найперше – вдячний Господу, якому він служить.

З його творами, які є у фонді бібліотеки для дітей, – „Зайчики-косарики” та „Сонячна повінь” – ми і познайомимо в даних методично-бібліографічних матеріалах.

Збірка „Зайчики-косарики” адресована дітям дошкільного та молодшого шкільного віку. До кожного віршика – гарний кольоровий малюнок. Як у віршах, так і в малюнках навколишній світ відображено очима малюків. Тут і дівчинка Вероніка, яка міцно спить у своєму ліжечку і не чує гучного кукурікання півня, лише своїм поцілунком її розбудила бабуся. Це і маленький хлопчик Іванко, який хотів, було, від своєї тіні втекти. А також завзяті вухаті косарики-зайці тато і син, які косили тринь-траву біля річки.

І плаксивий Юра-замазура, з якого сміються кури, качка-мама й каченята, прудконоге лошатко, який згодом і сам про це здогадався – вмився сам і засміявся. А ще вередлива Олечка, яка на місяць подумала, що то калач, але дістати його не змогла, то й без вечері спати лягла. А маленька Наталочка із віршика „Гойдалочка” вихваляється, що має вишиту блузочку, спідничку барвисту, на грудях намисто, та ще й чобітки позолочені. Повчальним є віршик „Дощик”, адже з дощиком все росте, і навіть маленький хлопчик, який стоїть під ним.

Книгу Сергія Рачинця „Зайчики-косарики” визнано кращою книгою Рівненщини за 2011 рік у номінації „Художнє оформлення” (художниця Марина Шутурма).

Ознайомити малюків з віршиками зможуть самі батьки під час сімейних читань. Діткам також цікавими стануть малюнки, які вони зможуть роздивитися, а то і самим намалювати героїв. Можливо, хтось і вивчить напам'ять віршики і візьме участь у бібліотеці в конкурсі віршів.

Рачинець, Сергій. Зайчики-косарики: вірші для дітей / С.Рачинець; худож. оформ. М.Шутурми.

„Сонячна повінь” – ще одне видання Сергія Рачинця з прекрасними акварелями Марини Шутурми. Це своєрідний підручник з етики і моралі та духовного розвитку, адресований дошкільнятам, учням молодшого і середнього шкільного віку, а також їхнім батькам і вчителям. Сюди увійшло понад півтори сотні віршів про віру, сім'ю, дитинство... Віршів дзвінких, щирих, життєствердних – і до кожного барвистий, радісний і дуже український малюнок. І стільки в них доброти, відчуття минулості й краси, наповненості й світлого одкровення. А ще автор пропонує у віршах частіше звертатися до Божого Слова, до Книги Книг – Біблії, в якій можна знайти відповіді на всі свої запитання.

Тільки ця чудова Книга
На питання відповість,

На душі розтопить кригу,
Через Слово – Благовість...

Ненав'язливо автор дає читачеві зрозуміти, що всі свої хороші задуми й починання варто освячувати молитвою, яка очищає душу, допомагає долати труднощі, перемагати власні вади здоров'я і гартувати характер. Сергій Порфірович сам пройшов цю тернисту дорогу і ділиться досвідом з юними поціновувачами його поезії.

Уболіваючи за Слово Боже, митець переживає і за рідну мову, якою звучить молитва, якою говоримо найсокровенніше, якої зраджувати не можна, як і матері.

З нею ви у колі товариському
Дух єднання вип'єте до дна.
Не зрікайтесь мови материнської,
Бо вона, як мати, в нас одна.

Особливо цінні у збірці вірші про родину (маму, тата, басусю, дідуся, сестричку, братика). Безперечно, ці вірші сподобаються кожній дитині, яка любить своїх рідних і з великою радістю розповідатиме прочитане чи вивчене напам'ять.

Із теплотою змальовані й різні гумористичні ситуації, в які доводиться потрапляти іноді хлопчикам та дівчаткам. Це – „Розгубилася Тетянка”, „Сором”, „Біля річки осока”, „Павлова пригода”, „Усмішка” і багато інших творів.

„Сонячну повінь” Сергій Рачинець вважає підсумком свого творчого шляху. Адже це книга, яка допоможе дітям гарно і достойно жити на землі.

Популяризувати дану книжку в бібліотеці можна у вигляді презентації, циклу коментованих голосних читань, конкурсу читців віршів Сергія Рачинця тощо.

Рачинець, Сергій. Сонячна повінь: вірші для дітей / С.Рачинець; худож. оформ. М.Шутурми. – Львів: Світ, 2009. – 164 с.:іл.

Шморгун Євген Іванович

У попередніх випусках методично-бібліографічних матеріалів „Письменники Рівненщини – дітям” (1992, 2000, 2003, 2004, 2007 роки) ми популяризували твори Євгена Шморгуна, одного з найулюбленіших письменників, що пише для дітей різних вікових категорій. До збірки „Грибовий хоровод” , виданої у 2011 році та адресованої наймолодшим користувачам, увійшли нові вірші автора. А ще це книжка-розмальовка, прекрасні малюнки до якої створила уже відома дітям Інна Нагорна.

Ознайомити з віршами малюків можна під час голосних читок самим автором. А за однойменним віршем „Грибовий хоровод” радимо підготувати інсценівку. Також діти можуть спробувати себе у ролі художника, розмальовуючи чудові малюнки.

Шморгун, Євген. Грибовий хоровод: вірші / Є.Шморгун. – Рівне: ПП Лапсюк, 2011. – 28 с.

Підготувала □ Людмила Максимчук